

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

Адреса: Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237 Тел. УБО: HEnderson 4-1016

АЙЗЕНГАВЕР ПРИЗНАЧИВ ТРЬОХ ЧЛЕНІВ СВОГО КАБІНЕТУ

Нью-Йорк. — Вибраний президент ген. Двайт Д. АЙЗЕНГАВЕР вже проголосив призначення трьох членів свого кабінету, а саме Джона Фостера Даллеса, як секретаря стейту; Чарлса Е. Вілсона, як секретаря оборони і Долгеса МекКей, як секретаря внутрішніх справ. Призначення Даллеса не було несподіванкою, бо його ім'я часто згадувалося як кандидата на секретаря стейту від початку виборчої кампанії. Однак призначення двох інших секретарів не було передбачене, а ім'я Вілсона не було навіть на списку можливих кандидатів серед республіканських провідників. Шодо МекКей, то його вважають за "чорного коня", тобто за людину, що не входить у політичні рахунки, бо на цього секретаря висував губернатор Дана Торнтон з Колорадо. Призначення кабінетних секретарів проголосив пресовий секретар генерала Джеймс А. Гагерті, коли генерал виходив на обід з британським міністром закордонних справ, Антоном Іденом.

Одноразово з проголошенням імен нових членів кабінету, появилися в пресі їх характеристики. Ожже Джон Фостер Даллес — це загальновідомий республіканський дипломат, який виступав за закінченням миру з Японією на доручення през. Трумана. Ожже вважають авторитетом в закордонних справах і експертом в міжнародних правах.

Він має 64 роки життя, був радником трьох президентів, тобто Вілсона, Рузвельта й Трумана. Він походить з Вирджинії, у стейті Нью-Йорк, хоч народився у Вашингтоні. — Чарлс Ервін Вілсон це президент найбагатшого автомобільного підприємства Дженерол Моторс Компані. Даллес не було несподіванкою, бо його ім'я часто згадувалося як кандидата на секретаря стейту від початку виборчої кампанії. Однак призначення двох інших секретарів не було передбачене, а ім'я Вілсона не було навіть на списку можливих кандидатів серед республіканських провідників. Шодо МекКей, то його вважають за "чорного коня", тобто за людину, що не входить у політичні рахунки, бо на цього секретаря висував губернатор Дана Торнтон з Колорадо. Призначення кабінетних секретарів проголосив пресовий секретар генерала Джеймс А. Гагерті, коли генерал виходив на обід з британським міністром закордонних справ, Антоном Іденом.

ДОЛЛЕС НАИМЕНОВАНИЙ ДЕРЖАВНИМ СЕКРЕТАРЕМ

Новообраний президент Двайт АЙЗЕНГАВЕР, що перебере пост президента в січні наступного року, вже тепер проголосив, що державним секретарем в його уряді буде відомий республіканський спеціаліст в закордонних справах Джон Фостер Даллес. АЙЗЕНГАВЕР проголосив, що вибір деяких інших осіб до свого майбутнього уряду. На фото: АЙЗЕНГАВЕР (зправа) стискає руку Доллессові після повідомлення про найменування його майбутнім державним секретарем.

ПЕНТАГОН ПЕРЕДБАЧАЄ ЗМЕНШЕННЯ ВИТРАТ НА ЧУЖИННУ ДОПОМОГУ

Вашингтон. — Урядовці, що керують Програмою Взаємної Безпеки, передбачають, що видатки на військову й економічну допомогу закордонним країнам у найближчому році будуть значно зменшені. Вони опираються свої передбачення на передвіборчих заявах вибраного президента АЙЗЕНГАВЕРА й інших республіканських кандидатів. Витрати на Взаємну Безпеку опері на програмі, складеній за чотири роки, а найближчий рік уже покаже, чи така програма може бути здійснена. Урядовці готували на зниження витрат на сім з половиною мільярдів й тому передують, у яких рубриках в таких видатках поробити зміни. Представник військової влади, що знає потреби країн з Північно-Атлантичного Пакту, каже, що їхні видатки придуть під дуже важкий обстріл, з уваги на економічні потреби країни. На найближчий скарбовий рік було передбачено озброєння 50 дивізій європейських армій, а тепер треба думати про організування нових дивізій тільки відповідно до поставлених в Америку фондів на цю ціль. Найближчого року була передбачена побудова 4,000 босних літаків і 360 кораблів різного калібру, а тепер ці плани можуть бути пристосовані до видатків, на які згодиться новий Конгрес за республіканської адміністрації.

Вашингтон відкидає протести Праги

Вашингтон. — Державний департамент "категорично" відкинув низку нових закидів Чехословаччини в тому, що ЗДА провадять "напа-сницьку й ворожу діяльність" проти празького уряду. Відповідаючи на різні обвинувачення, державний департамент пояснив, що Акт Взаємної Безпеки та Північно-Атлантичний Пакт це лише середники для "спільної оборони та збереження світового спокою й безпеки на підставі засновків Чартеру Об'єднаних Націй". Відповідь заперечує також, що 100 мільярдів доларів, призначених на поміч "жертвам комуністичної тиранії" згідно з т. зв. поправкою Керстена до Акту Безпеки, були зручені для "напасницьких дій" всупереч Чартеру ОН. Серед інших протестів Праги були закиди проти Голосу Америки, який ніби перебував в контакті з агентами на території Чехословаччини, справа кривавих поражень на політичному тлі поміж чеськими націоналістами-емігрантами й комуністами тощо.

Американська політика ще не цілком зірвала з традиційним русофільством

В сьогоднішній американській закордонній політиці можна додати ще залишки традиційного американського русофільства, яке мало великий вплив на американську політику під час першої світової війни та після неї. Незвичайно інтересні факти на цю тему наводять о. Петер Полятишин, колишній Адміністратор Української Католицької Діспетчі в З'єднаних Державах та голова Українського Народного Комітету під час першої світової війни, в своїй статті "Українська справа в Америці", надрукованої в Ювілейному Альманасі "Свободи" на 1953 рік, який тільки-но з'явився з друку. О. Полятишин пише в своїх споминах про дві історичні резолюції в українській справі в Конгресі З'єднаних Держав, одну в справі "Українського Дня", а другу в справі незалежності й соборності України, як теж про свою аудієнцію в президента Вілсона та державного секретаря Гюз, як теж про висилку американсько-української делегації на мирову конференцію у Версалю, про українські дипломатичні місії у Вашингтоні й цілу низку інших подій, в світлі яких можна краще зрозуміти багато чого з сьо-

АЙЗЕНГАВЕР І ДОЛЛЕС СКЕПТИЧНІ ЩОДО МОЖЛИВОСТЕЙ ПЕРЕМИР'Я В КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — В дипломатичних колах Об'єднаних Націй пригадують тепер скептицизм новообраного президента ЗДА АЙЗЕНГАВЕРА та його кандидата на державного секретаря Доллеса відносно можливостей перемир'я в Кореї. Обидва вони висловили цей скептицизм і недовіря при різних нагодах. Іхне недовіря базується головною на дотеперішній практиці того роду переговорів з більшовиками, зокрема в справі Австрії. — Аліянція йшла постійно на компроміси, а більшовики зі свого боку видавали постійно нові вимоги. Доллес вважає, що таке саме може статися і відносно Кореї, бо якщо чергові не бажають собі переми-

Заява АЙЗЕНГАВЕРА в справі полонених вдовольнила Трумана

Вашингтон. — През. Труман сказав на пресовій конференції, що він "чуттєво задоволен" з того приводу, що вибраний президент Двайт Д. АЙЗЕНГАВЕР одобрив становище його адміністрації в справі репатріації воєнних полонених з червоної армії у Кореї. Труман клав на тиск на американську засаду, що не дозволити на повернення комуністичних полонених проти їхньої волі до їхньої країни, а власне це — перепона в запланованому перемир'ї між військами Об'єднаних Націй і комуністичними. Відкриваючи першу пресову конференцію після виборів, президент заявив, що "ми пробуємо наладити справи в належній формі" для правильної передачі влади в руки нової адміністрації. Ціль відтворювати зустрічі, як він казав, була та, щоб "світ знав, що наша країна це об'єднана організація". Він теж сказав, що рад буде зустрінутися генералам, які вперше переберуть владу 20 січня. Коли президента спитали, чи він дотримуватиметься Кореї, він сказав, що він дотримуватиметься Кореї, як політичну виправу, він дав потакувати відповідь, бо це обов'язок Об'єднаних Націй спинити агресію і якщо більше й тому не було потреби виводити війну в 1950 р., коли комуністи напали на Південну Корею твердив Труман.

3 Новим Роком 60 урядників втратять працю в О.Н.

Об'єднані Нації, Н. Й. — Вчора тут повідомлено, що з кінцем січня 1953-го року секретаріат Об'єднаних Націй звільнить з праці коло 60 своїх урядників. Всі кандидати на звільнення були тимчасовими робітниками, хоч деякі з них працювали вже від кількох років. Причиною звільнення є формально недостаточна придатність до такої праці, яку вони повинні виконувати, але деякі з zatrudнених американських громадян побоюються, що в цьому грамі відповідну роль теж критиками та останні пере-слухання, які вела сенатська комісія в справі комуністичних симпатій між тими працівниками.

Еспанія радіє членством в ЮНЕСКО

Мадрид. — Вчорашнє повідомлення про прийняття Еспанії в члени Виховної, Наукової й Культурної Організації Об'єднаних Націй, яка відбулася тепер свою сесію в Парижі, еспанська преса коментує з нескриваною радістю, називаючи цю подію другим великим дипломатичним успіхом уряду ген. Франка впродовж одного тижня. Першим успіхом вона вважала призначення Еспанії деяких адміністративних прав в Танжері, відбраних їй а 1945 році за її виступу прихильності до держав осі.

Комуністична Польща скасувала уряд президента держави

Варшава. — Болеслав Бєрут залишив свій пост президента держави, бо нова конституція Польщі скасувала цей пост, уподібнюючи в той спосіб до Совєтів, де найвища влада належить прем'єрові. Першим таким польським прем'єром вибрано Бєруту. Подібно уподібнилося до Совєтів і всі інші сателіти (Болгарія, Румунія та Угорщина) крім однієї Чехословаччини. Найвищий орган у Польщі — це Державна Рада (подібна до Президії Найвищого Совєту). Президентом цієї Державної Ради вибрано Александра Завадського, який займає тепер подібне становище до Нікола Шверника в Совєті. Нічого не заступає, що сталося з Йосифом Цирякевичем, що був досі прем'єром, і ще 7 листопада вислав привіт Сталінові з приводу роковин більшовицького перевороту. Віцепрезидентами вибрали ще такі особи: Францішка Мазура — комуніста, Стефана Іднара — із Строніцтва Людового, та Вацлава Варцицького — з бувшої партії П.П.С. та в дієвості ці дві партії не існують, бо під час виборів усі мусіли голосувати на одну спільну листу — комуністичну. Міністром оборони, "вибраний" совєтський маршал Константин Рокоссовський.

"Свобода" знову посередничатиме в передачі святкових поздоровлень

Адміністрація "Свободи" вирішила теж в цьому році посередничати в передачі різдвяно-святкових привітань, поздоровлень і побажань між нашими громадянами. Це вже належить до традиції, що поодинокі особи як і підприємства, використовують сторінки преси на те, щоб висловити собі взаємно святкові побажання, які тільки газета може занести навіть в найдалі закутні світу. Щоб дати своїм читачам та загалові громадянства нагоду скористатися такою можливістю, святковий "Свобода" прийняв рішення збільшити обсяг. Окреме повідомлення в цій справі на 3-тій сторінці в цьому числі "Свобода", що має найбільший тираж з усіх українських газет у вільному світі та яка розходить до всіх країн на всіх континентах, може вважатися найбільш вартісним й успішним посередником в передачі таких поздоровлень і привітань.

БРИТАНІЯ ПІДТРИМУЄ ІНДІЙСКУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Британський секретар закордонних справ Ентоні Іден висловив вчора основну підтримку принципів, цілей і теж багатьох подробиць Індійської резолюції в справі репатріації полонених в Кореї. Іден, який очолює тепер британську делегацію в Об'єднаних Націях, назвав Індійський план "конструктивним і на часі". Він переконаний, що цей план базований на принципі Об'єднаних Націй проти примусової репатріації і тому Британія сама його підтримає та закликає до такої підтримки інших. Індійська резолюція, оголошена в Генеральній Асамблеї минулого понеділка, з протипримусової репатріації, але й проти примусового затримання полонених. Вона постановляє, що після перемир'я всі полонені повинні бути перевезені на острови біля центральної Кореї, там мали би бути проголошені звільненнями з полону і вони мали би вибирати та вирішувати, чи вони бажають собі репатріації, яку тоді полегшувала б їм окрема неутральна Репатріаційна Комісія О. Н. Доля тих, які відмовились б від репатріації, мала б бути вирішена три місяці після перемир'я на спільній конференції, на якій вирішуватиметься політичний статус Кореї та інші далеко-східні проблеми. — Міністер Іден до цього додав, щоб в Індійській резолюції було виразно зазначено, що відповідальність за тих полонених, які відмовились від репатріації, переберуть Об'єднані Нації. Своє становище в цій справі а'ясував Іден в промові в Політичній Комітеті, яка тривала тільки десять хвилин. Після його виступу в дипломатичних колах Об'єднаних Націй добувся велика можливість прийняття Індійської резолюції, якщо тільки Індія та деякі інші країни погодяться на пропонувані Іденом доповнення і зміни. Теж в американських колах "привітали" виступ Ідена, не висловлюючи ще жадних коментарів на тему його промови. Раніше з американського боку виявлено незрозумілу опозицію проти Індійської резолюції, головню тому, що вона залишає вирішення долі тих полонених, які відмовляються від репатріації, на пізніше. Америка волила б, щоб доля тих полонених була заповнена вже в резолюції та щоб вони були забезпечені перед загрозою примусової репатріації.

Аліантська артилерія відбила комуністичну атаку в Кореї

Токіо. — Аліантська артилерія сильним вогнем відбила вчора наступ комуністичних військ на центральному фронті Кореї в районі "залізничного трикутника" на північ від Кумган. Комуністичний наступ був цим разом найсильніший в цьому тижні. Продовжувалися теж повітряні бої, під час яких аліантські бомби турбо-літаки, які охороняли аеродром біля Комбату, вальніли проти ворожих об'єктів в заплілі, збили п'ять ворожих літаків совєтського типу МІГ. Аліантська авіація бомбардувала теж ворожі позиції на фронті.

Комуністичний посол в Італії став католиком і зрікаєся мандату

Рим. — Комуністичний посол до італійського парламенту Людвіг Сіліпо прийняв католицизм і тому зрікається свого мандату. Він твердить, що його теперішні переконання не дозволяють йому надалі бути послом із рами комуністичної партії. Але парламентна більшість не прийняла його резигнації, заявляючи, що він повинен залишитися на своєму становищі. Комуністичні голосували за тим, щоб на його місце призначити комуністичного посла, бо виборці голосували не на особу Людвіга Сіліпо, тільки на комуністичну листу. Це вже другий випадок, що комуністичні послы залишили партію, хоч їм не вдалося потягнути за собою більше чило виборців. Л. Сіліпо заявив, що він залишиться і далі на своєму становищі. Комуністичні працювали серед робітників.

СУДЯТЬ 14 КОМУНІСТИЧНИХ ВАТАЖКІВ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ

Відень. — В Празі відбувається великий показовий процес провідних 14 комуністів, яких вичистили в останньому часі. Між цими обвинуваченими аж 13 підсудних жили й тільки д-р Клемєнтіс, бувший міністер закордонних справ, не жид. На лаві обвинувачених сидять такі ватажки комунізму, як Рудольф Сланскі, бувший генеральний секретар компартії, Андерс Сімон (в дієвості Кап) — редактор "Рудого Права", а всі інші — це колишні заступники різних міністрів, або визначні урядовці комуністичного режиму. Перший зізнався Рудольф Сланскі. Він признався до всіх злочинів, які йому закидає акт обвинувачення. Сланскі говорив "замученим", монотонним голосом і заявив, що він "мі-коли не був правдивим комуністом", тільки працював в душі давнього режиму президента Бенеша. Він признався до державної зради, шпигунства, видачі військових тайн та до саботажу". Сланскі твердить, що мав зв'язки з жидівським ідеологом югославського комунізму Моме П'яте, з жидівкою в Румунії Аліною Павкер та з англіє-

"ЗАТЕМНЕННЯ" ВІСТЕЙ ПРО ПОЇЗДКУ АЙЗЕНГАВЕРА ДО КОРЕЇ

Вашингтон. — За порозумінням вибраного президента АЙЗЕНГАВЕРА, департамент оборони затаїв урядові вісті про намічений ним подорож до Кореї. З уваги на особисте забезпечення ген. АЙЗЕНГАВЕРА не будуть проголошувати жадних повідомлень про дату його виїзду, про його подорож і про його діяльність аж до успішного виїзнення з країни. Пресовий секретар генерала в Нью-Йорку, Джеймс К. Гагерті, виявив, що тільки три представники преси подіуть в товаристві генерала, а між ними репортер та збирач фільму. Секретар оборони Роберт А. Ловет звернувся до американської преси, радіа й телевізії, щоб вони співпрацювали для "притемнення" вістей про подорож вибраного президента, якщо б такі вісті дійшли до відома приватного дорогого. Заки АЙЗЕНГАВЕР пуштується в дорогу, він дістане ще раз найтаємніші інформації про військові й дипломатичні справи через свого повіреного сенатора Генрі Кабота Лоджа. Сенатор сказав кореспондентам, що "ми дістаємо те, що хочемо" від високих адміністраційних урядовців в департаменті оборони й департаменті стейту. — З урядових кол повідомляють, що губ. Адлей Стівенсон, який кандидував на становище президента від Демократичної партії, теж планував відвідати Корею на випадок вибору президентом і прохав урядовців, щоб вони давали йому відповідні інформації про положення на Далекому Сході, включаючи й Індію.

